

Beredskapsplan for Hamar og Hedemarken Turistforening

---

1. Formål

Planen beskriver hvordan HHT gjennom systematisk sikkerhetsarbeid skal redusere sannsynligheten for hendelser med alvorlig skade som følge. Dersom hendelsen likevel finner sted, beskriver tiltakskortet hvilke skadebegrensende tiltak som skal iverksettes. Planen skal til enhver tid oppfylle kravene om kvalitetssikring og internkontroll beskrevet i lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

Planen er overordnet med linker til prosedyrer/tiltakskort for turledere, ledere for dugnadsgrupper hytter og dugnadsgrupper sti/løype.

Dokumentet er tilgjengelig på nett og kan fritt benyttes av andre turistforeninger forutsatt kildehenvisning.

2. Planen gjelder for:

- ansatte
- turledere
- ledere for arrangement
- dugnadsledere hytter
- dugnadsledere sti/løype

3. Ansvarsfordeling

3.1. Styret

• Overordnet ansvar

Styret har et overordnet ansvar for at planen med tiltakskort¹ er etablert, implementert og regelmessig oppdatert. Til grunn for et tiltakskort ligger en risiko- og sårbarhetsanalyse.

• Godkjenning

Planen med tiltakskort og risiko- og sårbarhetsanalyser skal godkjennes av styret. Dette gjelder også ved revisjoner.

• Tilgjengelige ressurser

Styret sørger for tilgjengelige ressurser til sikkerhets- og beredskapstiltak som sikkerhetsutstyr og kompetansehevende tiltak. I det siste inngår

---

¹ Laminerte tiltakskort beskriver kort og konsist hvordan man forholder seg ved en gitt hendelse med høy hastegrad. Kortene utgjør en del av førstehjelpsutstyret til tur- og dugnadsledere. Oversikt over tiltakskortene fremgår av vedlegg 1.

turlederutdanning og førstehjelpskurs, men også tiltak for å heve det generelle kunnskapsnivået om beredskap i HHT.

3.2. Administrasjonen

- **Kompetanse**

Sikre at HHT har tilstrekkelig beredskapskompetanse til å utarbeide og revidere planen og lage tiltakskort der gjennomførte risiko- og sårbarhetsanalyser er lagt til grunn. Beredskapsutvalget bistår i dette arbeidet.

- **Opplæring**

Sørge for at turledere og ledere av dugnadsgruppene får opplæring i å gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) og tilegne seg kunnskap om betydningen av dette arbeidet. Opplæring er nødvendig for forankring av sikkerhetsarbeidet.

- **Tilgjengelighet**

Gjøre planen med ROS-analyser og tiltakskort tilgjengelig på HHT's hjemmeside. Relevante dokumenter linkes i planen.

- **Kvalitetssikre ROS-analyser**

Administrasjonen kvalitetssikrer ROS-analysene som gjøres av tur- og aktivitetsledere. Dersom det oppstår uenighet, skal saken diskuteres i møte med tur- eller aktivitetsleder, representant fra beredskapsvalget og turutvalget.

- **Turlederutdanningen**

Turlederutdanningen er bærebjelken i sikkerhetsarbeidet på HHT's turer og aktiviteter. Det er administrasjonens ansvar å kvalitetssikre utdanningen på alle nivåer. Instruktørene på turlederkursene må ha kunnskap og trygghet til å avdekke kursdeltakere som ikke vil være egnet som turleder. Avslag om godkjenning skal begrunnes skriftlig.

Om turllederutdanningen: <https://www.hht.no/turlederutdanning/>

- **«Turlederens rolle og ansvar»**

Administrasjonen skal minst årlig kvalitetssikre dokumentet «Turlederens rolle og ansvar». Ved revisjoner skal turlederne høres for å skape eierskap og forankring.

- **Førstehjelpskurs**

Planlegging og gjennomføring av årlige førstehjelpskurs. Turledere og ledere for dugnadsgruppene skal gjennomføre 3 timers førstehjelpskurs minst hvert 3. år. Dersom en leder velger å ta kurset hos en annen leverandør enn HHT, skal program og bevis for gjennomført kurs sendes til HHT for godkjenning. Program kan også sendes i forkant for forhåndsgodkjenning. Bevis innsendes etter gjennomføring.

- **Store arrangementer**

Administrasjonen må gjennomføre ROS-analyser ved store arrangementer som Opptur, Kom-deg-ut-dagene, leir og liknende. Sørge for at ROS-analysene legges til grunn for utarbeiding av tiltakskort.

- **Utstyr**

Sørge for at HHT innehar nødvendig utstyr og har rutiner for ettersyn og vedlikehold. Dette omfatter også førstehjelpsutstyr til utlån for turledere og ledere for dugnadsgruppene.

- **Varslingsliste - HHTs kriseark**

Sørge for at krisearkets varslingsliste til enhver tid er oppdatert. Turlederne er i felt og står oppe i krevende utfordringer ved sykdom, skade og ulykker. Før turen må turlederne få oppdatert informasjon dersom det foreligger avvik fra krisearket pga ferie og annet fravær.

Laminert kriseark og Norsk luftambulanses sitt oppslag med GPS posisjoner skal være slått opp på alle hyttene sammen med branninstruks.

3.3. Beredskapsutvalget

Utvalget er oppnevnt av styret og møtes etter behov, men minst en gang i året. Leder for turutvalget, dugnadsgruppe hytter og dugnadsgruppe sti er faste medlemmer. Utvalget skal til enhver tid ha tilstrekkelig beredskapskompetanse og bistå når slik kompetanse etterspørres, jf 3.4 annet ledd.

Beredskapsutvalg skal i årlig møte vurdere om beredskapsplanen, tiltakskortene og krisearket trenger revisjon. Ved revisjon må beredskapsutvalget ta stilling til om det skal gjøres nye risiko- og sårbarhetsanalyser. Dette kan gjelde hendelser som tidligere ikke er vurdert eller hendelser der det foreligger endrete forutsetninger slik at tidligere ROS-analyse ikke lenger er relevant.

3.4 Turutvalget

- Turutvalget tar den endelige beslutningen om hvilke turer og aktiviteter som skal gjennomføres. Viktig i denne prosessen er ROS-analyser på turer og arrangementer.
- Gå gjennom hendelser sammen med representant fra sikkerhetsutvalget når noe gikk galt.
  - ✓ Er de berørte (inkludert turlederen) ivaretatt?
  - ✓ Er det behov for videre oppfølging?
  - ✓ Debrief?
  - ✓ Bør det lages et nytt tiltakskort eller gjøres en revisjon?
  - ✓ Hva kan vi lære, og hvem skal lære?

3.5 Implementering

Planen med tiltakskort skal være en del av turlederutdanningen og inngå i sikkerhetsopplæringen av personer som leder dugnader på hytter og stier. Turlederne har en sentral rolle når beredskapssituasjoner oppstår på en fellestur. Beredskapstenkningen, planen, ROS-analyser og tiltakskort må forankres godt i denne gruppa. Turlederne skal gis mulighet til å lage en høringsuttalelse ved revisjon av planen. Dette gjelder også ROS-analyser og tiltakskort.

ROS-analyser og tiltakskort er godt verktøy også i dugnadsgruppene når det oppstår en beredskapssituasjon. Leder for arbeidsoppdraget skal alltid være definert.

Andre relevante dokumenter er prosedyrer knyttet til drift av hyttene.

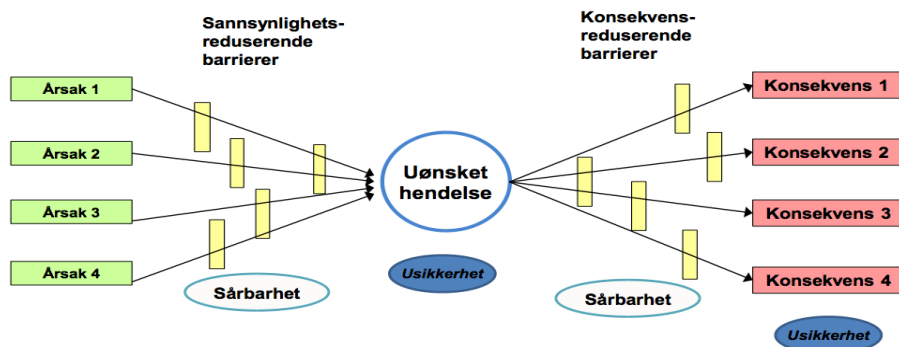
Dokumentene er samlet her: ["Hefte for hyttetilsyn m/vedlegg"](#)

Sikkerhetsprosedyrer knyttet til dugnadsarbeid på sti og løype (beskriver krav knyttet til bruk av motorisert verktøy, trefelling, arbeid på bru: ["HMS for hyttedrift og dugnadsarbeid i felt"](#)).

3.6 Kjøp av tjenester - kvalitetssikring

Når HHT kjøper tjenester fra andre (kitekurs, klatring, skredkurs, juvvandring, hundekjøring, brevandring, kajakkurs med mer) er selger av aktiviteten ansvarlig for sikkerheten. Det skal foreligge en avtale mellom HHT og selger av aktiviteten der det framgår at selger har et sikkerhetssystem som tilfredsstillende kravene i Produktkontrolloven og Internkontrollforskriften.

Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse)

Kilde: Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Figuren forteller det meste av det vi trenger å vite om risiko- og sårbarhetsanalyser.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er nasjonens veileder på dette området. De har utgitt en veileder om helhetlige ROS-analyser i kommunene som gjør kunnskapen enkel å tilegne seg. Spesielt nyttig er et dokument fra 2007 som heter «Temaveiledning i risikoanalyse for risikofylte forbrukertjenester». I dette dokumentet er fjellføring brukt som eksempel på ROS-analyse. Skjema for ROS-analyse fra dsb ligger i vedlegg til planen.

Kort sagt: Risikoanalyse er etterpåklokskap i forkant!

System for risikovurdering av turer og aktiviteter i regi av HHT

HHT har valgt å bruke DNT's system for risikovurdering, Sherpa. Vurderingen gjøres av turlleder i forkant av turen. Etter gjennomføringen av turen bør turlleder sende en sluttrapport til administrasjonen i HHT. Den skal beskrive utfordringer underveis, nestenulykker, ulykker og gode sikkerhetserfaringer.

Etter alvorlige hendelser

Etter ulykker skal turlledere og ledere av dugnadsgruppe alltid få tilbud om debrief kort tid etter hjemkomst. På skadedagen skal turlleder/dugnadsleder sette seg ned sammen med deltakere og andre berørte av ulykken og snakke om det som har hendt. Gi rom for refleksjon. Hvorfor skjedde det? Hva gjorde vi bra? Hva burde vi gjort annerledes? Faktaopplysninger er alltid viktig. Hvis politiet kommer til skadestedet, vil de redegjøre for fakta. Det er alltid politiet som skal svare media. HHT's turlledere/dugnadsledere skal aldri svare media, men henvise til politiet. Hvis politiet ikke er til stede, henvises til HHT. Debrief er noe som skjer noen dager senere. Dette er en spesiell metodikk som brukes av kvalifisert helsepersonell for å forebygge posttraumatiske langvarige traumer. Kriseteamet i kommunen bidrar med dette.

4. Øvelser

Vi vet at for å bli gode ved kriser må vi øve på det. Øvelser kan være alt fra en varslingsøvelse til en fullskalaøvelse. Den største utfordringen ved kriser og katastrofer er kommunikasjon. Ved turlledernes årlige møte kan det legges inn en varslingsøvelse med tid til diskusjon i etterkant. Beredskapsutvalget er sentralt for å designe øvelsen. Tilsvarende øvelser bør gjennomføres for ledere av dugnadsgrupper hytter og sti.

De personene som er oppført på HHT's kriseark skal minst en gang i året øve på å motta anrop fra en turlleder eller dugnadsleder som varsler alvorlig sykdom, skade eller ulykke. Tiltakskortet beskriver kort og konsist hvilke opplysninger som er nødvendige og hvordan saken skal vurderes videre. Gjennom øvelser avdekkes raskt feil og mangler på tiltakskortet.

5. Forsikring

HHT er med på en felles forsikringsordning via DNT for turledere og dugnadsfolk. Forsikringen dekker ulykke, ansvar (skade på tredjepart) og reise inkludert bagasje.

Ordningen er nærmere omtalt i dokumentet «HMS for hyttedrift og dugnadsarbeid i felt».

Vedlegg

Oversikt over tiltakskort:

- 1 HHTs Kriseark
- 2 Nødvendig utstyr for turledere i HHT
- 3 Tiltakskort norovirusinfeksjon (magesjau)
- 4 Tiltakskort voldelige handlinger
- 5 Tiltakskort snøskred
- 6 Tiltakskort skogbrann